HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

נשל סופרים. סמכינן למחזקת שליח דלמי נמי לא עדיד לא חמיר ליסורא כגון עירובי תחומין: **ברחוקין.** מירושלים שאין יודעין אם עדיין קרב העומר מותרין מחצות היום. ללמוד סמכינן מהכהים שהן שלומיו ועבדי שלימותייהו ומקרבי ליה: **פשט דקאמני טעמא כו'.** ואבי דינא סמכינן אגב אשלים נעלמא לא: **שליח כולי יומא.** נטרייה ומכי מטא לגורתא סמכינן עליה דולמי לא עבר היום עד שעמר הבטחתו: **מעות.** דמי שמי תורים: **ונוהגם בשופר.** שכתוב עליו קינין שעם נותנין מעות קיני חובה כדתנן בשקלים (פ"ו משנה ה) י"ג שופרות כו': **ותוקעים.** דתנן (מגיגה דף כא.) המוכן והממוסר בפורים לריכין טבילה לקודש: **ותוקעים בקדשים בערב.** אלמא חזקה כהנים עושין שליחותן הואיל והלכך תלוי בהן שהכהנים קומכות עליהן שלא יעבור היום עד שיקנו קינין בכל מעות שבאותו שופר ויקריבו כדי שלא יאכלו הכהנים קדשים בטומאת הגוף: **שהוא בכהנים: ורב נחמן.** אמר לך לא נמי חזקה כדי לינת הוא: **לא ולקט לך פאתיך מפאתי.** ולא נתן מדה ללקיטתו: **לוקט.** המלקט מן השלקטות: **ערלי.** בלא מעשר וכשבא לאכלן קבע מעשרן ודאי מעשרות ודאין תרומה גדולה וכל דיני הפרשה שאין פשך לומר שמא בעל הבית עשיר עליהן ממקום אחר דהא לא ידע כמה ליקט: **אבל אמר לו מלא לך כלבלה זו.** הואיל ונותן זה יודע כמה לוקט יש לומר שמא זה הנותן חושש שמא יסמוך עליו שיתן לו דבר היתר ומעשר עליהן ממקום אחר הילכך מלקט זה לוקל מהן ערלי בלא מעשר וכשבא לאוכלן קבע אין לריך לעשרן ודלי דמלי (ה) יפרים ויאכל הוא בעלמו המעשרות של לוי ושל עני כשאר לוקט פירות מעשר הארץ שמחזיק בספק מעשרין לף אלו ספק מעשרין הן ותורת דמלי עליהן: **בד"ח.** לספק הן ודמלי מיהא בעי לאפרושי: **נעשה הארץ.** שהנותן עם הארץ הוא ואינו חושש בלפני עור: **אבל אחר.** ודלי מעשרין הן ואין לריך לעשרן לפילו דמלי: **רשב"ג אומר בד"ח.** לסגי בדמלי בזמן שהנותן עם הארץ וחשוד לתרום שלא מן המוקף: **אבל.** היה הנותן חבר לא יאכל קבע הלוקט עד שיעשרם מעשרות ודלי: **רבי בנו של רשב"ג הוה: ואל יאכילנו לעמי הארץ טבלים.** לקמן מפרש כי ניהו עם הארץ: **לא אחדו.** לתרום שלא מן המוקף הא לאו הכי ודלי הוה ממכינן על בעל הבית זה שהוא שליח על כך שמוטל עליו לעשר מה שהוא נותן ואל יאכיל לישור לעם הארץ: **מפפח ידו.** להואיל ופירות בידיה הוא עליה בידיה רמי ומייתי לנפני עור אבל שליח דקביל עליה מחבירו ליכא למימר דמייתם ולא עדיד דסבר הכוא לא סמיך עלייהו: **מי לייש לך.** לעשורי ספק הא עם הארץ מבריה מהימן ליה טפי מינך: **ריש.** דקתני מעשרן דמלי בעם הארץ שאמר לו לחבר לקוט דלוקח לספוקי מי עשר עלייהו הלי בעל הבית אי לא אבל אחבר אחר שמע ממנו אוכל ואינו לריך לעשר דמלי דולמי כיון דנותן חבר ולוקט עם הארץ חייש הנותן דלא ליכלינהו בטבליהו ותורם אף אלא מן המוקף למוטב יחשדו חבירים כו': **מיסורא**

רב ששת אמר חזקה שליח עושה שליחותו. הכא דאינו שמשון מפולירל"ף פוסק כרב דשם דבה"ג פוסק להלכה כרב נחמן בדיני וכרב שם בתיסורי ולר"ת נראה להכא להלכה כרב נחמן דשם התקבל (גיטין דף סד.) אמר בעל אמר לגירושין ואלים אמר לגירושין והיא לומרת נתן לי ואבד אין דבר שבעולם פמוס מעשים ופריך מהא דאמר התומר לחבירו לא יקדש לי אשה סתם (ב) אסור בכל הנשים שבעולם אלמא חזקה שליח עושה שליחותו ומשני ה"מ לומרת אבל לקולא לא ובפ"ק דחולין (דף יב.) נמי מסיק לעולם אין חזקה שליח עושה שליחותו והומר לשלוחו לא עשית ותרוס לי והלך ומלא תרוס אין חזקתו תרוס דילמא לימים אמריגא שמע ותרס ואע"ג דהתם רב נחמן קאמר לה מ"מ סליק הש"ס התם הכי והכוא דבעא מיניה קיבלה ועוד דרב שמעיה דבסמוך סבר נמי כרב נחמן דלרב שפח לא היה לריך לחזקה (ג) כהנים ואומר ר"י דאפילו זה אין לחוש דרב שפח לא יעשה שליחותו אלא במקום שפח לא יעשה שליחותו יבא הממלא לידי עבירה פח יסמוך עליו ולכך בגבו אין השליח מוסיף לשמוע ולהטיל לחולין נמי אינו מוסיף לשמוע ולהטיל שפח לא יתרום ירחה הממלא שאינו תרוס ולא אסיק אדעתיה שמא אחר יעשה ויתרום ודרב שמעיה נמי אינו למימר דלא אמר כדי ליתן טעם למה סומכין על הכהנים אלא לייפב דברי רב דאמר בפ' התפח (פסחים דף 5:) אין שוחטין וזורקין על טמא ארך לף על גב דמקוה לפנינו דילמא פשע ולא טביל אבל שוחטין וזורקין על מחוסר כפורים ואע"ג דהוי נמי מחוסר מעשה לריכא למיסק דילמא פשע כדרב שמעיה והתם נמי מייתי לה: **הרחוקים** מותרין. לף על גב דע"כ לריכין להקריב משום מצות העומר מ"מ מייתי רחים מהא דאמרו רחוקין מחצות ולילך לף על גב דיש שהות כל היום אלא שממהרין לפי שיודעין שהרחוקין סומכין עליהן וכן גבי קיני זבה ויולדת לף על גב דמצוין להקריב בחותו יום מיהא לא מיחייבי אי לאו משום שסומכות עליהן ומזקה אלים עושה שליחותו:

האומר לחברו צא ולקוט לך. בפרק לולב (סוכה דף נט.) גבי הלוקח לולב מחבירו בשבילית מגיה שם רש"י מעשר הארץ משום אלא הוה קרי ליה מבירו ואין לריך להגיה להכא מוקי לה בעם הארץ שאמר לחבר אע"ג דקתני לחבירו ובפרק השואל (דף קו.) אמר (ו) תומר אדם לחבירו לא ושכור לי פועלים ומוקי לה בחבירו נכרי: **תאנים מתאנתי.** לף על גב דמעשר פירות מדרבנן ורב נחמן מודה דבשל סופרים חזקה שליח עושה שליחותו כיון דעיקר שם מעשר מן התורה חשיב לה (ז) כשל תורה: ולא

בשל סופרים חזקה שליח עושה שליחותו ורב ששת אמר אחד זה ואחד זה חזקה שליח עושה שליחותו א"ר ששת מנא אמינא לה דתנן (ד) א משקרב העומר הותר הדש מיד (ה) והרחוקים מותרים מחצות היום ואילך והא חדש דאורייתא הוא וקתני הרחוקים מותרין מחצות היום ואילך לאו משום חזקה שליח עושה שליחותו ורב נחמן התם כדקתני טעמא לפי שיודעין שאין בית דין מתעצלין בו ואיבא דאמרי אמר רב נחמן מנא אמינא לה דקתני טעמא לפי שיודעין שאין ב"ד מתעצלין בו ב"ד הוא דלא מתעצלין בו הא שליח מתעצל בו ורב ששת אמר לך ב"ד עד פלגיה דיומא שליח כולי יומא אמר רב ששת מנא אמינא לה (ו) דתניא האשה שיש עליה לידה או זיבה מביאה מעות ונותנת בשופר וטובלת ואוכלת בקדשים (ז) לערב מאי טעמא לאו משום דאמרינן חזקה שליח עושה שליחותו ורב נחמן התם כדרב שמעיה (ח) דאמר רב שמעיה (ט) חזקה אין ב"ד של כהנים עומדים משם עד שיכלו כל מעות שבשופר אמר רב ששת מנא אמינא לה דתניא האומר לחבירו צא ולקט לך תאנים מתאנתי אוכל מהן ערלי ומעשרן ודאי מלא לך כלבלה זה תאנים מתאנתי אוכל מהן ערלי ומעשרן דמאי (י) במה דברים אמורים בעם הארץ אבל בחבר אוכל ואינו צריך לעשר דברי רבי רבן שמעון בן גמליאל אומר במה דברים אמורים בעם הארץ אבל בחבר אינו אוכל עד שיעשר לפי (כ) שלא נחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף אמר רבי נראין דברי מדברי אבא מוטב שיחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף ולא יאכילו לעמי הארץ טבלים עד כאן לא פליגי אלא דמר סבר נחשדו ומר סבר לא נחשדו אבל כולי עלמא חזקה שליח עושה שליחותו ורב נחמן התם כדרב חנינא חוזאה (ו) דאמר רב חנינא חוזאה חזקה הוא על חבר שאינו מוציא דבר שאינו מתוקן מתחת ידו אמר מר במה דברים אמורים בעם הארץ אבל בחבר אוכל ואינו צריך לעשר דברי רבי האי עם הארץ דקאמר ליה למאן אילימא דקאמר לעם הארץ חבריה מעשרן דמאי מי ציית אלא בעם הארץ דקאמר ליה לחבר אימא סיפא נראין דברי מדברי אבא מוטב שיחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף ואל יאכילו לעמי הארץ טבלים עד כאן לא פליגי אלא דמר סבר נחשדו ומר סבר לא נחשדו אבל כולי עלמא חזקה שליח עושה שליחותו ורב נחמן התם כדרב חנינא חוזאה (ו) דאמר רב חנינא חוזאה חזקה הוא על חבר שאינו מוציא דבר שאינו מתוקן מתחת ידו אמר מר במה דברים אמורים בעם הארץ אבל בחבר אוכל ואינו צריך לעשר דברי רבי האי עם הארץ דקאמר ליה למאן אילימא דקאמר לעם הארץ חבריה מעשרן דמאי מי ציית אלא בעם הארץ דקאמר ליה לחבר אימא סיפא נראין דברי מדברי אבא מוטב שיחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף ואל יאכילו לעמי הארץ טבלים, בעל התאינה שהוא התורם עם הארץ הוא, והמלקט ואוכל בקדשים לערב. מאי טעמא רישא בעם הארץ דאמר לחבר לפיכך מעשרין דמאי. סיפא בחבר שאמר לעם הארץ וחבר אחר שומע, ר' סבר

ה) מנחות פח., ג) [ר"ה ג. מנחות פח. סוכה מח.], ג) [ה"ה להכא דוקא לענין ולעיל בני עומר שהן מחצות עי' תוס' חגיגה כא. ד"ה הותר וכו' ותוס' זבחים נח: ד"ה ובעל ב:], ד) פסחים ל:, ה) [לעיל ב: וש"נ], ו) [פסחים ט. וש"נ], ז) [מנחות כז: ע"ש], ח) [ל"ל לא יאמר].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אבל אמר וכו' לענין ולעל אלא דמלי דהא אמרינן שמא הנותן עישר אלא יפרים ויאכל הוא: (ב) תוס' ד"ה רב שפח וכו' אסור לפח סתם ומת שלוחו לפסור בכל הנשים: (ג) בא"ד לא היה לריך לחזקה ב"ד כהנים:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה תאנים מתאנתי וכו' בשל תורה. ע' לקמן דף לז ע"ב תוס' ד"ה מלן מלי מנח:

מוסף רש"י

שאין בית דין מתעצלין בו. מלהקריבו קודם לפנות (סוכה מא.). **עד שיכלו כל מעות שבשופר.** שופר היה שם שכתוב עליו קינין, ופפה שם עליה לילה, וכן כל ממוסרי כפרה, מביאין מעות ונותנין לתוכו, ולמי הקינין קונין היו, ותוכלים בקדש לערב ומוכיח על חזקת ב"ד של כהנים שאין עומדין משם עד שיכלו כל מעות לומו שופר, כדי שלא יאכלו ממוסרי כפרה בקדשים (פסחים צ:). **שלא נחשדו חברים לתרום** שלא מן המוקף. מן שאינו סמוך לו, כגון (ביצה לב:) אין מקיפין אמי מבית, וכמו (נדה עג:) מקפת ויקוץ לה סם, לשון מקריב ומגיעו זה לזה, ואסור לאכול לפפרים ממה שאין לפניו על מה שלפניו, דשמא לומו שהוא סומך עליו אינו בעין, שנאכל או נגנב, ומפני שאין אומר כלום ואוכל בטלים (חולין ז.) ואם עשה עשוי (גיטין כ:).

רבינו חננאל

אמר רב נחמן בשל סופרים אמרינן חזקת שליח עושה שליחותו, אבל בשל תורה עד שיתברר שעשה שליחותו. **ורב ששת** אמר אחד זה ואחד זה חזקת שליח עושה שליחותו. אמר רב ששת מנא אמינא לה דתנן במנחות משקרב העומר מותר החדש מיד, והרחוקין מחצות היום ואילך, ופשוטה היא. **ורב ששת** בית דין אין מתעצלין ושרי מחצות היום אבל גבי שליח כל היום, יתר מזה אמרינן חזקת שליח עושה שליחותו. **אמר רב ששת מנא אמינא לה** דתניא באשה שיש עליה לידה או זיבה מביאה מעות לקנה ונותנת בשופר וטובלת ואוכלת בקדשים לערב. מאי טעמא לאו משום דאמרינן חזקת שליח עושה שליחותו. ודתני רב נחמן ואמר התם כדרב שמעיה דאמר חזקה אין ב"ד

רבינו חננאל (המשך)

של כהנים עומדין משם עד שיכלו כל מעות שבשופר. **אמר רב ששת** מנא אמינא לה דתניא האומר לחבירו צא ולקט לי תאנים מתאנתי אוכל מהן ערלי ומעשרין דמאי, מלא לך כלכלה זו אוכל מהן ערלי ומעשרין ודאי. במה דברים אמורים בעם הארץ, אבל חבר אוכל ואין צריך לעשר דברי רבי. **רבן שמעון בן גמליאל** אומר לא יאכל עד שיעשר לפי שלא נחשדו חברים לתרום [שלא] מן המוקף. א"ר נראין דברי מדברי אבא, מוטב שיחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף, ואל יאכילו לעמי הארץ טבלא. ודייק רב ששת מינה ואמר עד כאן לא פליגי ר' [ו]אבא אלא בנחשדו, אבל כ"ע חזקת שליח עושה שליחותו, (וכמו) [וכיון] דאמר ליה לקט לי ודאי ליקט. ודחי רב נחמן הכי, לאו משום דחזקת שליח עושה שליחותו אלא כדרב [חנינא חוזאה] חזקה היא על החבר שאין מוציא דבר שאינו מתוקן מתחת ידו. לפיכך א"ר אם החבר אמר לעם הארץ ודאי החבר עישר עליהן מביתו, לפיכך אוכל עם הארץ ואין צריך לעשר. ואבוה א' [לא] נחשדו חברים לתרום מביתיה על מה שהוא בשדה. אמר מר **במה דברים אמורים** שמעשרין דמאי, בעם הארץ. האי עם הארץ אי ל"ש כמותו א"ל לקוט לי לא ציית ליה לעשר כלל, לא ודאי ולא דמאי. אלא עם הארץ דאמר לחבר אותו חבר מעשר דמאי חייש שמא עם הארץ שא' לו לקט לי עשר עליהן מביתו, הוה ליה ספק לפיכך דמאי. אי הכי [הא ד]תנא רבי מוטב שיחשדו חבירים לתרום שלא מן המוקף ואל יאכילו לעמי הארץ טבלין, בעל התאינה שהוא התורם עם הארץ הוא, והמלקט ואוכל בקדשים לערב. מאי טעמא רישא בעם הארץ דאמר לחבר לפיכך מעשרין דמאי. סיפא בחבר שאמר לעם הארץ וחבר אחר שומע, ר' סבר

רב נסים גאון

האשה שיש עליה לידה או זיבה מביאה מעות ונותנת בשופר. פי' שופר האמור כאן היא תיבה שמקבצין לתוכה מעות שלקנין. כמפורש במס' שקלים י"ג שופרות היו במקדש וכתוב עליהן תקלין חדתין תקלין עתיקין. ולזה נתכוונו במסכת גיטין בפרק הניזקין, והא שיפורא דמעיקרא בי רב יהודה ולבסוף בי רבה, ולבסוף בי רב יוסף, ולבסוף בי אביי, ולבסוף בי רבא.

סא א מיי' פ"י מהל' מאכלות אסורות הלכה ג:

סב ב מיי' פ"ל מהל' מחוסרי כפרה הלכה יג:

סג ג [מיי' שם]:

סד ד ה מיי' פ"י מהל' מעשר הלכה י: